

POLSKA

Wrocław: po raz pierwszy w Europie przeszczepiono nerw kulszowy

W dniu 8 lutego br. w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym we Wrocławiu miała miejsce unikatowa operacja przeszczepienia nerwu kulszowego od zmarłego dawcy. Tak zabieg przeprowadzono po raz pierwszy w Europie.

Lekarze przeszczepili nerw w miejsce siedmiocentymetrowego ubytku, który powstał wskutek silnego urazu uda. Efekty operacji będzie można ocenić dopiero po około roku po zabiegu, jednak już teraz wiadomo, że pacjent ma znacznie mniej dolegliwości bólowych, których źródłem był kikut uszkodzonego nerwu. Proces regeneracji przeszczepionego nerwu będzie wspomagany intensywną rehabilitacją. Pacjent będzie też musiał przyjmować leki immunosupresyjne.

Operacja wszczepienia nerwu jest trudna, wymaga technik mikrochirurgicznych z użyciem szwów mikrochirurgicznych i kleju tkankowego. Pierwszy taki zabieg został wykonany 30 lat temu w USA, a do tej pory udokumentowano 19 takich operacji.

Oprac. Agnieszka Jalowska na podstawie www.mp.pl

Kraków: pod obrady radnych trafi uchwała o in vitro

Rada Miasta Krakowa będzie miała trzy miesiące, żeby zająć się projektem uchwały o finansowaniu in vitro z budżetu miasta. Według koordynatorów akcji „In vitro dla krakowian” zebrano około 4 tysięcy podpisów – donosi portal krakow.naszemiasto.pl

Po raz pierwszy o dofinansowanie procedury in vitro z budżetu miasta zwróciła się grupa mieszkańców Krakowa w ubiegłym roku. projekt uchwały i 4,5 tysiąca podpisów trafił do urzędników w grudniu, jednak okazało się, że przy wymaganej liczbie podpisów 3 tysięcy, większość z nich została złożona w sposób niewłaściwy. Biorącym udział w akcji mieszkańcom udało się zebrać i uzupełnić brakujące podpisy. Projekt „In vitro dla Krakowian” powstał właśnie po tym, gdy Rada Miasta nie przyjęła uchwały kierunkowej autorstwa radnej Nowoczesnej Małgorzaty Jantos.

Więcej o procedurze in vitro można dowiedzieć się na stronie: in vitroinfo.pl

Oprac. Justyna Gajos na podstawie krakow.naszemiasto.pl

EUROPA

Liczba aborcji maleje w wielu europejskich krajach

Według danych Eurostatu liczba aborcji spadła w „ponad połowie krajów europejskich”. Na Słowacji i w Estonii jest dziś o połowę mniej aborcji niż dziesięć lat temu. Po osiągnięciu najwyższego pułapu w pierwszym dziesięcioleciu XXI wieku spadek ten można zaobserwować również w Hiszpanii i Portugalii, gdzie aborcja została zdepenalizowana w 2007 roku. Liczba zabiegów przerywania ciąży we Francji i Wielkiej Brytanii pozostaje na tym samym poziomie.

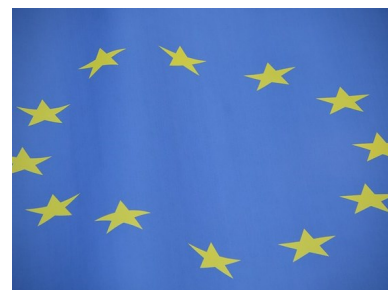

Natomiast niewielki wzrost liczby aborcji odnotowano w Szwecji i Belgii. Większą tendencję wzrostową zauważono w Polsce (z 225 przypadków aborcji w 2005 roku do 1044 w 2015 roku) i w Luksemburgu (651 aborcji w 2015 roku w porównaniu z 148 w roku 2008). Luksemburg jest krajem, w którym odsetek aborcji przypadający na kobietę (12-55 lat) jest najwyższy w Europie i w 2015 roku wynosił 0,37%, w porównaniu z 0,12% we Francji i 0,001% w Polsce.

Oprac. Katarzyna Wójcik na podstawie prawo.mp.pl

Priorytetem dla UE w kwestii praw człowieka dalej pozostaje aborcja

Priorytetem dla Unii Europejskiej w kwestii obrony praw człowieka nadal pozostaje aborcja. 26 lutego br. przyjęto dokument Rady Unii Europejskiej o priorytetach UE w zakresie praw człowieka na 2018 rok. UE postawiła sobie ponadto takie cele jak między innymi promowanie praw człowieka należących do mniejszości narodowych, a także potępiła wszelkie przejawy terroryzmu.

Choć w pierwszym punkcie dokumentu Rada stwierdza, że „poszanowanie praw człowieka jest fundamentalną wartością Unii Europejskiej”, to niestety według niej owo prawo nie należy się wszystkim. W imię prawa kobiet do zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego odmawia się najmniejszym dzieciom w fazie prenatalnego rozwoju podstawowego prawa – prawa do życia.

Szósty punkt dokumentu zatytułowanego *Council Conclusions on EU Priorities in UN Human Rights Fora in 2018* stwierdza, że „EU pozostanie aktywnie zaangażowana w międzynarodowe wysiłki na rzecz osiągnięcia równości płci, wzmocnienie pozycji kobiet i promocję praw kobiet jako sprawę nadrzędną”. Dokument podkreśla również, że Rada pozostaje w dalszym ciągu zaangażowana w promocję, ochronę i realizację wszystkich praw człowieka, w tym szczególnie ochrony prawa do zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. „Unia Europejska nadal będzie dążyć do skutecznego wdrażania rezolucji nr 1325 Rady Bezpieczeństwa ONZ i kolejnych rezolucji w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz podejmować wysiłki na rzecz zapobiegania wszelkim formom przemocy i dyskryminacji wobec kobiet i dziewcząt na całym świecie”.

Oprac. Justyna Gajos na podstawie www.consilium.europa.eu

Ukraina: narasta problem surogacji

W związku z tym, że kilka azjatyckich krajów zakazało komercyjnego macierzyństwa zastępczego, coraz więcej zdesperowanych par pragnących potomstwa przyjeżdża na Ukrainę w poszukiwaniu surogatek – donosi portal Bioedge.

Analitycy twierdzą, że popyt na surogację na Ukrainie gwałtownie wzrósł w ciągu ostatnich dwóch lat, a wstępne szacunki sugerują, że każdego roku dochodzi do około 500 „ciąż zastępczych”.

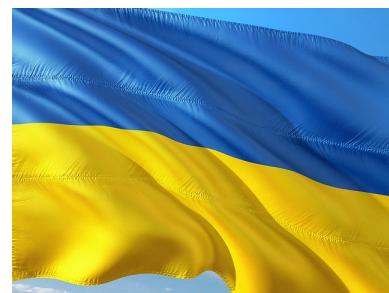
Reporterzy BBC suponują, że to właśnie liberalna polityka Ukrainy w tej kwestii przyciąga tylu zainteresowanych. Kraj za rodziców dziecka uznaje rodziców biologicznych, od momentu poczęcia, i nie określa limitu wynagrodzenia za „usługi” macierzyństwa zastępczego – zasadniczo prawo tworzy otwarty rynek, na którym kobiety mogą żądać każdej wybranej przez siebie kwoty.

Jednak proces ten nie zawsze przebiega sprawnie. Istnieją nieudokumentowane historie o potajemnie zamienionych zarodkach, słabej jakości badania stanu zdrowia oraz koordynatorach przyjmujących zbyt wielu klientów, aby móc im zapewnić odpowiedni poziom opieki.

„Widzieliśmy przykłady, w których agencje ukraińskie odmówiły surogatom zapłaty, jeżeli te nie przestrzegały surowych wymogów umowy lub jeśli poroniły” – powiedział Sam Everingham, dyrektor organizacji *Families Through Surrogacy*.

Haska Konferencja Prawa Prywatnego Międzynarodowego przygotowuje obecnie międzynarodową konwencję dotyczącą międzynarodowych umów dot. macierzyństwa zastępczego i rodzicielstwa. Lobbyści zaapelowali, aby konwencja potępiła praktykę surogacji komercyjnej.

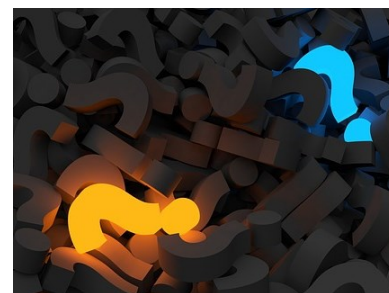
Tłum. i oprac. Justyna Gajos na podstawie www.bioedge.org

Hybrydy zwierzęco-ludzkie: szansa dla transplantologii i dylemat etyczny

W styczniu tego roku na łamach czasopisma *Cell* została opublikowana wiadomość o stworzeniu zwierzęco-ludzkiej chimery. Wyhodowane w ten sposób organizmy mogą być wykorzystywane w badaniach medycznych (testowanie leków) oraz w celu wyjaśnienia procesów zachodzących we wczesnej fazie rozwoju ludzkiego. Są one również, jak twierdzą niektórzy naukowcy, szansą dla współczesnej transplantologii.

Aby stworzyć chimerę, naukowcy wstrzykują komórki macierzyste pochodzące z jednego zarodka we wczesnej fazie rozwoju do innego zarodka, odmiennego gatunku. W teorii obce komórki powinny różnicować się i rozprzestrzeniać w organizmie. Jednak w praktyce, wytworzenie żywych embrionów-hybryd okazało się trudne. Aby to osiągnąć naukowcy pod kierunkiem biologa Juana Carlosa Izpisua Belmontego z *Salk institute for Biological Studies* w La Jolla w Kalifornii, zastosowali technologię edycji genów CRISPR. W wyniku tej procedury stworzono mysz embrion bez genu odpowiedzialnego za formowanie się organów – został on zastąpiony genem pochodzącym z komórek macierzystych szczura. Zachęteni rezultatami badań, naukowcy postanowili połączyć komórki dwóch daleko spokrewnionych organizmów: człowieka i świni. Do ponad 1400 embrionów świni wstrzyknięto trzy rodzaje ludzkich pluripotentnych komórek macierzystych na różnym etapie rozwoju. Wszystkie komórki pochodzenia ludzkiego zostały oznaczone fluorescencyjną proteiną w celu ich łatwiejszej identyfikacji. Gdy świńsko-ludzkie embriony osiągnęły wiek 4 tygodni, zostały zniszczone, zgodnie z obowiązującymi normami etycznymi. Chimery, w których umieszczono ludzkie komórki macierzyste w średniej fazie rozwoju, posiadały ich najwięcej. Jednak nawet w tym przypadku jedynie 1 na 100 tys. ko-

mórek świńsko-ludzkiej chimery pochodziła od człowieka. Jak stwierdza Jacob Hanna, biolog z *Weizmann Institute of Science* w Rehovot w Izraelu, następnym krokiem powinno być zbadanie czy ludzkie komórki powołanych do życia chimerach posiadają normalną strukturę DNA i ekspresję genu (proces odpowiedzialny za powstawanie RNA i białek).

Jednak okazuje się, że docelowo to właśnie świnie będą najlepszym materiałem do badań w kierunku transplantologii, ponieważ ich rozmiary pozwalają na szybszą produkcję organów, które wielkością są zbliżone do odpowiedników ludzkich narządów. Przewiduje się, że w przyszłości będzie możliwe wytwarzanie organów z komórek macierzystych pacjenta-biorcy.

W Stanach Zjednoczonych co 10 minut kolejna osoba jest umieszczana na liście oczekujących do przeszczepu. Każdego dnia 22 osoby z tej listy umierają, ponieważ nie udało się odnaleźć odpowiedniego dawcy. A jeśli zamiast oczekiwać na hojnego dawcę, moglibyśmy wytwarzać organy w organizmach zwierzęcych? Ta perspektywa wydaje się kusząca.

W USA badania na zwierzęco-ludzkich hybrydach nie są finansowane z środków publicznych, badacze muszą polegać wyłącznie na prywatnych sponsorach. Również opinia publiczna nie wspiera tego typu działań, uznając je za wątpliwe etycznie. Jak bowiem traktować powstałe organizmy – jako zwierzęta czy jako ludzi? Inną kwestią jest wykorzystywanie w celach badawczych ludzkich embrionów jako źródła komórek macierzystych.

Tłum. i oprac. Zofia Szafrąńska-Czajka na podstawie www.nature.com oraz news.nationalgeographic.com

W Belgii każdego roku 1000 pacjentów dostaje śmiertelny zastrzyk, nie prosząc o niego

Każdego roku 1000 Belgów otrzymuje śmiertelny zastrzyk, nie prosząc o niego. Zwrócił na to uwagę dr Marc Cosyns, profesor etyki lekarskiej, etyki i opieki paliatywnej na Uniwersytecie w Gandawie, belgijski lekarz i pionier eutanazji od 90. lat ubiegłego wieku, pierwszy praktyk legalnej eutanazji w Belgii. Zabrał on głos w związku głośną niedawno sprawą zabicia przez belgijską pielęgniarkę, Ivo Poppe, około dwudziestu pacjentów. Kobieta została oskarżona o eutanazję.

Dr Marc Cosyns powtarza, że nie ma potrzeby dekryminalizacji eutanazji, ponieważ sam przekonany jest o tym, że „lekarz świadomie działa w interesie dobrostanu pacjenta” i „towarzyszy mu w procesie umierania”. Osobiście sądzi, że nie zawsze konieczne jest zgłaszanie przypadków „wspomaganej” śmierci do Federalnej Komisji Kontroli i Oceny Eutanazji (ang. *Federal Euthanasia Control and Evaluation Commission*).

Lekarz ubolewa nad tym, że eutanazja w Belgii jest wciąż ograniczona dla pacjentów, którzy złożyli o nią wniosek i otrzymali na nią pisemną zgodę. Według niego pielęgniarki i tak skracają życie pacjentów, mimo iż nie są o to proszone. „Czują się zobowiązane do działania, ponieważ lekarze nie chcą tego zrobić sami” – stwierdził dr Cosyns. Dla niego jest to procedura medyczna, która w ogóle nie ma związku z morderstwem, dlatego domaga się w prawie „większej przejrzystości, ale bez represji, w celu przyniesienia ulgi sumieniu personelu medycznego”.

Według prokuratora generalnego Serge’a Malefasona, Ivo Poppe jest niezaprzeczalnie zabójczynią, ponieważ „(...) prawo jest dla wszystkich. Nie zabijaj – to wszystko”.

Tłum. i oprac. Justyna Gajos na podstawie oneofus.eu

Holenderski Episkopat: „tak” dla ustawy o pośmiertnym dawstwie organów

Biskupi z południowej Hiszpanii wyrazili swój sprzeciw w związku z zatwierdzeniem przez rząd Andaluzji ustawy dotyczącej równouprawnienia osób LGBT i ich rodzin. Nowe rozporządzenie zagraża wolności myślenia, sumienia, edukacji i wolności religijnej. Prawo powinno gwarantować sprawiedliwość, a nie narzucać określone idee moralne, zaś państwo, które postępuje w ten sposób, promuje totalitaryzm – podkreślają hierarchowie.

Nowa ustawa narzuca konkretną i ideologiczną wizję człowieka, domaga się wyeliminowania pojęcia kobiety i mężczyzny, oddzielenia tożsamości od cielesności.

Biskupi zachęcają wszystkich, a w szczególności chrześcijan do przyjęcia aktywnej postawy wobec zagrożeń, które stwarza rozpowszechnianie ideologii gender.

Źródło: pl.radiovaticana.va

Niemieckie towarzystwo popierające wspomagane samobójstwo próbuje ominąć istniejące prawo

W 2015 roku niemiecki parlament oficjalnie nakazał „Verein Deutsche Sterbehilfe”, jedynemu niemieckiemu towarzystwu popierającemu wspomagane samobójstwo, zaprzestania swoich praktyk. W Niemczech istnieje prawny zakaz przeprowadzania takich procedur. Okazało się jednak, że towarzystwo znalazło sposób na obejście przepisów prawa w tej kwestii i kieruje wnioski o pomoc w samobójstwie obywateli niemieckich do filii w Zurychu (Szwajcaria).

Pacjent zainteresowany wspomaganym samobójstwem musi udać się w towarzystwie krewnego do Szwajcarii. Tam wyraża swoją wolę, która nagrywana jest kamerą i stanowi podstawę do późniejszego przepisania śmiertelnej dawki substancji. Następnie zainteresowany wraca do kraju, a jeśli kiedykolwiek zdecyduje, że chce już umrzeć, krewny ponownie jedzie do Zurychu po przepisaną dawkę środka.

„Verein Deutsche Sterbehilfe” – Towarzystwo Niemieckiej Eutanazji ma obecnie 400 członków, z których 300 mieszka w Szwajcarii. Roger Kusch, założyciel szwajcarskiej filii przyznaje, iż towarzystwo chce godzić swoją działalność zarówno z prawem niemieckim, jak i szwajcarskim. Profesjonalna pomoc w samobójstwie w Niemczech jest zakazana, ale pomoc ze strony krewnych jest legalna. Towarzystwo ma nadzieję na współpracę ze szwajcarskim prokuratorem generalnym.

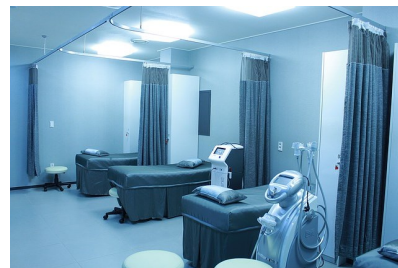
Praktyka przedwczesnego zakończenia życia staje się w krajach zachodnich coraz bardziej popularna. Powody, dla których osoby podejmują tak nieodwołalną decyzję są z pewnością różne i bardzo osobiste. Wielokrotnie jednak dowodzone, że problem leży w braku zainteresowania osobą chorą ze strony najbliższego otoczenia.

Tłum. i oprac. Anna Różycka-Jarmolińska na podstawie www.genethique.org

---

Belgia: pielęgniarki na oddziałach opieki paliatywnej rezygnują z pracy

Profesor Benoit Beuselinck w swojej pracy zatytułowanej „Eutanazja i samobójstwo wspomagane: nauka wyływająca z Belgii” (*Euthanasia and assisted suicide: lessons from Belgium*) wydanej w 2017 roku, ukazuje obraz belgijskiego środowiska medycznego zmuszanego do funkcjonowania zgodnie z prawem, które zezwala na eutanazję.

Profesor omawia sytuacje, które mają miejsce w oddziałach opieki paliatywnej. Przytacza przykłady wielu pielęgniarek i innych pracowników, którzy rezygnują z pracy. Konieczność asystowania przy podawaniu śmiertelnej dawki substancji skracającej życie stała się dla osób, które inaczej postrzegały udzielanie pomocy pacjentom u kresu życia – jak mówią – „ciężarem nie do zniesienia”.

B. Beuselinck zauważa, iż lekarze pozostałych oddziałów odsyłają pacjentów zainteresowanych poddaniem się eutanazji do oddziałów paliatywnych twierdząc, że tamtejsi lekarze lepiej poradzą sobie z problemami końca życia. Tym samym lekarze medycyny paliatywnej zostają zobligowani do przeprowadzenia eutanazji. W tej sytuacji niektóre oddziały opieki paliatywnej ogłosiły, iż nie przyjmują pacjentów, którzy otrzymali zgodę na eutanazję. Pracownicy tych oddziałów nie chcą, aby nazywane one były szpitalnymi centrami eutanazji.

Książka profesora Beuselincka wyjawia także prawdę o działaniach rządu belgijskiego, który w obliczu wzrastającej liczby przypadków eutanazji dokonał cięć w nakładach finansowych na opiekę paliatywną. Prawo belgijskie jasno wskazuje, kto może otrzymać zgodę na eutanazję. Profesor dowodzi jednak, że jest ono coraz liberalniej interpretowane i eutanazja staje się praktyką na żądanie, a lekarze aplikują śmiertelne dawki środków nawet osobom cierpiącym na demencję czy choroby psychiczne.

Tłum. i oprac. Anna Różycka-Jarmolińska na podstawie www.genethique.org

ŚWIAT

Selektywna aborcja w Armenii: populacja dziewczynek zagrożona

Armenia zajmuje trzecie po Chinach i Azerbejdżanie miejsce na świecie pod względem liczby aborcji przeprowadzanych z powodu płci dziecka. „Jest wiele kobiet, których nigdy nie zobaczycie, ponieważ nigdy się nie urodzą” – pisze Suzanne Moore w artykule poświęconym temu problemowi w brytyjskim dzienniku „The Guardian”.

W obliczu groźby kryzysu demograficznego aborcje ze względu na płeć dziecka zostały zakazane w 2016 roku, jednak armeńskie rodziny wciąż mają trudność z zaakceptowaniem narodzin córki, ponieważ w tamtejszej kulturze to syn jest przedłużeniem linii rodu i zapewnieniem wsparcia na starość. „Dziewczynka dorośnie, wyjdzie za mąż i odejdzie, wyprowadzając się do domu męża, zaś chłopiec jest inwestycją”. Mimo zawieszenia broni podpisanego z Azerbejdżanem w 1994 roku, chłopiec jest również potencjalnym żołnierzem.

„Tracimy 1400 dziewczynek rocznie. Długoterminowo kogo poślubią nasi synowie? Jak skonsolidujemy naród armeński? Jest nas tylko 3 miliony obywateli. Nie możemy pozwolić sobie na takie straty. Grozi nam, że w przyszłości nie będziemy mieli kobiet, które będą mogły rodzić dzieci” – niepokoi się dr *Hrachya Khalafyan*, który kieruje *Centrum Medycznym Sevan w Erewaniu*.

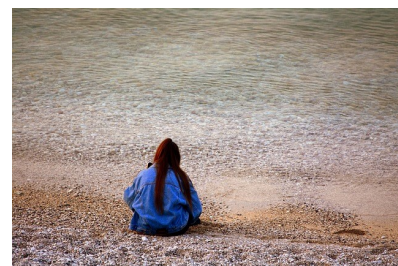
W 2017 roku Fundusz Narodów Zjednoczonych wdrożył program mający na celu zwalczanie praktyki selektywnej aborcji na świecie. Program uzyskał poparcie również rządu armeńskiego, jednak jego efekty są na razie niewielkie.

By skuteczniej trafić do obywateli, rząd podjął m.in. współpracę z Kościołem. W kościołach i szkołach czyta się fragmenty Biblii podkreślające wartość kobiet, co ma pomóc w dostrzeżeniu i promowaniu wartości kobiet w armeńskiej kulturze.

Tłum. i oprac. Katarzyna Wójcik na podstawie www.genethique.org oraz www.theguardian.com

Canadian Medical Association Journal: „Aborcja matki może wpływać na decyzje aborcyjne córki”

„Canadian Medical Association Journal” (CMAJ) w przeprowadzonych przez siebie badaniach ujawnił, że fakt dokonania aborcji przez matki, może wpływać na wzrost ryzyka zachowań proaborcyjnych wśród ich nastoletnich córek.

Kanadyjska grupa badaczy przeprowadziła badania na grupie nastolatek urodzonych w latach 1992-1999, które w wieku 12-20 lat dokonały aborcji (ponad 430 tys. osób). Badano ryzyko proaborcyjnych zachowań seksualnych nastolatek, jakie mogło wynikać z podobnych doświadczeń ich matek. Za czynniki wpływające na decyzje proaborcyjne nastoletnich dziewcząt uznano m.in.: wiek matki, występowanie lub brak chorób psychicznych i fizycznych wśród córek, fakt wspólnego zamieszkiwania matki i córki, skalę dokonywanych aborcji w najbliższej okolicy, miejsce zamieszkania (wieś/miasto), pochodzenie, wskaźnik dochodów. Dowiedziono, że ryzyko przeprowadzenia aborcji wśród nastoletnich dziewcząt, których matki dokonały aborcji, jest wyższe niż wśród pozostałych nastolatek.

Każdego roku w krajach rozwiniętych przeprowadza się ok. 6,7 mln aborcji. Znaczącą część z nich przeprowadza się wśród nastolatek do 19 roku życia (12-25 dziewcząt na 1000, w zależności od kraju pochodzenia). W Kanadzie, gdzie przeprowadzono badania, 28 na 1000 nastolatek zachodzi w ciążę z czego ponad połowa ciąż kończy się aborcją. Procedura ta u młodych kobiet obciążona jest ryzykiem powikłań tj. zakażenia, krwotoku, perforacji macicy oraz większej podatności na stres psychiczny związany z dokonanym procederem.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że fakt dokonania aborcji przez matki, może wpływać na wzrost ryzyka zachowań proaborcyjnych wśród ich nastoletnich córek. Jak się okazało decyzja nastolatek o usunięciu dziecka może być podyktowana również innymi czynnikami zewnętrznymi tj. postawą rodziny, rówieśników i najbliższego otoczenia wobec ciężarnej nastolatki. Stwierdzono, że potrzebna jest ocena skuteczności działań ukierunkowanych na rodziny, a mających na celu zmniejszenie zachowań seksualnych wśród nastolatek. Jak zauważono, przyszłe badania powinny uwzględniać bardziej szczegółową analizę czynników wpływających na liczbę nastolatek zachodzących w ciążę, jak również czynników wpływających na decyzje proaborcyjne tych dziewcząt.

Tłum. i oprac. Zofia Szafrńska-Czajka na podstawie www.cmaj.ca

Korea Południowa: ponad milion podpisów przeciwko aborcji

Kościół katolicki w Korei Południowej zebrał ponad 1 milion podpisów pod petycją, aby utrzymać w tym kraju ustawę antyaborcyjną.

W miarę jak Korea Południowa unowocześnia się i wzrasta w związku z tym liczba samotnych matek, wzrastają w społeczeństwie apele o dekryminalizację aborcji. Sprzeciwia się temu Kościół katolicki w tym kraju, który uruchomił zbiórkę podpisów pod petycją w obronie ludzkiego życia.

„Kampania zbierania podpisów została przeprowadzona dobrowolnie i stanowiła okazję do rozpowszechnienia nauki Kościoła [w tej kwestii]” – powiedział ks. Remigius Lee Dong-ik, sekretarz Komitetu ds. Bioetyki Koreańskiej Konferencji Biskupów Katolickich (CBCK).

Komitet sprawował specjalną Mszę w katedrze Myeongdong w Seulu 12 lutego, w trakcie której przedstawił petycję złożoną z 1 005 000 podpisów. Kampania rozpoczęła się 3 grudnia 2017 roku.

„To pokazuje, jak zdesperowany jest Kościół, aby wypełnić swoją misję ochrony wszystkich form życia” – powiedział kard. Andrew Yeom Soo-jung, który przewodniczył Mszy świętej. Nazwał on tempo i szybkość, z jaką oddano głosy w petycji „odezwą do społeczeństwa” oraz zaznaczył, że nawet płód jest odbiciem Boga i jako obywatel społeczeństwa powinien zostać otoczony szacunkiem.

CBCK wdroży drugą fazę swojej kampanii przed 18 marca, aby tym samym podnieść świadomość obywateli na temat niebezpieczeństwa, jakie grozi im poprzez akceptację kultury śmierci.

„Mam nadzieję, że kampania zostanie wykorzystana jako narzędzie szerzenia idei, że musimy szanować życie” – podkreślił arcybiskup Hyginus Kim Hee-joong z Kwangju, obecny przewodniczący CBCK.

Tłum. i oprac. Justyna Gajos na podstawie www.ucanews.com

Nigeryjscy biskupi: promujmy kulturę życia!

„Przypominamy wszystkim o świętości i nienaruszalności ludzkiego życia. Żadna osoba, władza, czy instytucja nie ma prawa go przerywać” – napisali nigeryjscy biskupi w komunikacie na zakończenie zebrania plenarnego tamtejszego episkopatu. Odbывało się ono od 17 do 23 lutego w stołecznej Abudży.

Episkopat nigeryjski wyraził swoje głębokie zaniepokojenie z powodu fali zabójstw na tle politycznym i rytualnym oraz częstych masowych mordów na bezbronnych obywatelach. Zachęcił również rząd do bardziej skutecznej ochrony ludzkiego życia.

Hierarchowie wyrazili także poparcie dla praw kobiet i ich promocji. Stanowczo jednak potępili rozporządzenia „Ustawy o gender i równych możliwościach” (*Gender and Equal Opportunities Bill*), które są prawną furtką do wielu działań godzących w życie i rodzinę. Domagają się, aby te zapisy zostały usunięte z prawa.

Biskupi jednoznacznie potępiają dystrybucję środków antykoncepcyjnych i prezerwatyw w szkołach. Zachęcają jednocześnie młodych do czujności i odpowiedzialności, aby nie dali się wciągnąć w bałwochwalstwo seksualności, dokonywanie aborcji i inne dewiacje. Nigeryjski episkopat wspiera natomiast ruchy i działania podejmowane na rzecz życia i rodziny, zachęcając media i wszystkich ludzi dobrej woli do unikania wszelkiej działalności, które mogłyby w nie uderzać.

Źródło: pl.radiovaticana.va

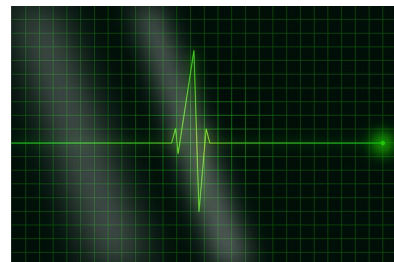

USA: zaaprobowano algorytm do przewidywania śmierci

Amerykańska Agencja Żywności i Leków (ang. *Food and Drug Administration* – FDA) zatwierdziła „pierwszy algorytm monitorowania parametrów życiowych u pacjentów w celu przewidywania potencjalnie śmiertelnych zdarzeń na kilka godzin przed ich wystąpieniem”.

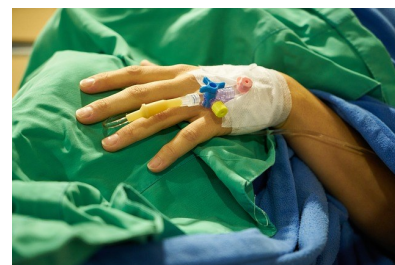
Opracowany przez firmę ExcelMedical algorytm wykorzystuje sztuczną inteligencję, która wykrywa „subtelne zmiany w objawach życiowych i ostrzega do sześciu godzin przed potencjalnym przypadkiem śmierci”. System może łączyć ze sobą różne oznaki życiowe. Według ExcelMedical jest on dokładny w 96%. Firma zwraca uwagę, że algorytm realizuje niemożliwe do spełnienia przez pracowników służby zdrowia zadanie, mianowicie ciągłe monitorowanie pacjenta.

Tłum. i oprac. Justyna Gajos na podstawie www.genethique.org

Watykan: sympozjum na temat opieki paliatywnej i Światowy Dzień Chorób Rzadkich

Każdy mężczyzna i każda kobieta, niezależnie od tego, w jakim stanie się znajdują, są godni uwagi – tymi słowami abp Vincenzo Paglia rozpoczął watykańskie sympozjum na temat opieki paliatywnej. Prezes Papieskiej Akademii Życia, która zorganizowała kongres, podkreślił znaczenie tej formy towarzyszenia osobom u kresu ich życia, która pomaga bronić ich godności. Jest to ważne zwłaszcza dzisiaj, w czasach kultury narcyzmu i indywidualizmu, która coraz bardziej osłabia relacje międzyludzkie.

Jednym z celów kongresu było zwrócenie uwagi na coraz silniejsze dążenie do pokonania choroby za wszelką cenę, zapominając przy tym o samej osobie chorego. Paradoksalnie rozwój medycyny często prowadzi do sytuacji, w której opuszcza się pacjenta ze względu na niemożliwość wyleczenia go.

Abp Paglia podkreślił, że leczenie, które powoduje niepotrzebne cierpienie, nie uzdrawia pacjenta, ale jeszcze bardziej mu szkodzi. Zaznaczył przy tym, że nie można – co często się dziś zdarza – mylić opieki paliatywnej z eutanazją. Jej celem jest bowiem zapobieganie prośbom o zakończenie życia poprzez towarzyszenie choremu w jego cierpieniu.

„W rzeczywistości zarówno Benedykt, Jan Paweł II, jak i Franciszek już poruszali te kwestie. Jednak kongres na taką skalę ma miejsce po raz pierwszy. Istnieje bowiem potrzeba, aby w sposób uporządkowany i całościowy zająć się tematem opieki paliatywnej, która jest dzisiaj prawdopodobnie najwyższą formą towarzyszenia temu, kto pokonuje ostatni etap swojego życia. Dziś odkrycia naukowe, medyczne wydłużają życie, ale wydłużają też czas tych ostatnich momentów. Strach przed bólem, obawa przed samotnością wymagają uwrażliwienia całego społeczeństwa. Opieka paliatywna nie jest, jak często możemy usłyszeć, jedynie uśmierzeniem bólu. Jest czymś ważniejszym. Kiedy bowiem nie można już nic zrobić, nieocenione jest po prostu być obok. Nie odnosi się to tylko do lekarzy, ale do rodziny, przyjaciół, personelu medycznego. Być w taki sposób, aby temu ostatniemu etapowi życia - z jednej strony trudnego, z drugiej niezwykłego - towarzyszyły uczucie, miłość i opieka medyczna”.

28 lutego raz 11. Obchodzony był Światowy Dzień Chorób Rzadkich, który ma przypomnieć o istnieniu wielu chorób, często zaniedbywanych przez firmy farmaceutyczne ze względu na ich rzadkie występowanie. Warto podkreślić zaangażowanie Kościoła na tym polu, który współpracuje z wieloma instytucjami medycznymi i ośrodkami badań w celu poprawy sytuacji osób dotkniętych rzadkimi chorobami. Pomoc im jest także jednym z priorytetów powołanej przez Papieża w zeszłym roku nowej Dykasterii Kurii Rzymskiej ds. Integralnego Rozwoju Człowieka.

Źródło: pl.radiovaticana.va

Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa

Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa, obchodzony na całym świecie 21 marca, to święto ustanowione w 2005 roku z inicjatywy Europejskiego Stowarzyszenia Zespołu Downa, a od 2012 roku objęty jest patronatem Organizacji Narodów Zjednoczonych. Tematem tegorocznych obchodów jest hasło: „Co wnoszę do swojej społeczności?” (#WhatIBringToMyCommunity).

Osoby z zespołem Downa są pełnowartościowymi członkami społeczeństwa. Muszą one otrzymać możliwość wniesienia swojego wkładu w społeczność, w której żyją – w szkołach, miejscach pracy, a także we wszystkich obszarach życia społecznego takich jak kultura, polityka, media, sport czy rozrywka.

Niestety, negatywne postawy wobec osób z trisomią 21 i brak wiedzy na temat ich potencjału istotnie uniemożliwiają ich rozwój i udział w życiu społecznym. Celem tegorocznych obchodów Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa jest wzmocnienie pozycji tych osób w społecznościach, w których żyją. Dlatego też organizatorzy zachęcają wszystkie osoby z zespołem Downa, by w środę 21 marca zabrały głos i powiedziały światu, co wnoszą do swojej społeczności. Więcej informacji: worlddownsyndromeday.org

21 marca stowarzyszenia zrzeszające osoby z zespołem Downa, ich rodziny i bliskich w całej Polsce organizują z tej okazji szereg wydarzeń. Między innymi w dniach 23–25 marca br. w Chrustach k. Kielc odbędzie się „II Ogólnopolski Zjazd Rodzinny – Światowy Dzień Zespołu Downa”. W ramach Zjazdu, w sobotę 24 marca, od samego rana odbędzie się cykl spotkań i wykładów, podczas których podjęta zostanie szeroka tematyka dotycząca codziennego funkcjonowania dzieci i dorosłych z Zespołem Downa. Więcej informacji: www.polanika.pl

Oprac. Justyna Gajos

KONFERENCJE I SYMPOZJA

Zaproszenie na konferencję „Opieka paliatywna w Polsce 2018” (Warszawa, 9–10 marca 2018 r.)

W dniach 9–10 marca 2018 r. w Warszawie odbędzie się po raz siódmy konferencja pt. „Opieka paliatywna w Polsce”. Patronat merytoryczny i nadzór naukowy nad konferencją objęła Pracownia Medycyny Paliatywnej Katedry Onkologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz Oddział Medycyny Paliatywnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi.

W programie dwudniowego spotkania uwzględniono m.in. takie zagadnienia medyczne jak: wybrane tematy z zakresu leczenia objawowego, leczenia bólu, leczenia żywieniowego w medycynie paliatywnej. Po-

nadto zostaną poruszone kwestie opieki duchowej w medycynie paliatywnej, prawa do informacji o chorobie w aspekcie prawnym, etycznym i psychologicznym, a także wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa, standardów organizacyjnych i medycznych w medycynie paliatywnej oraz finansowania tej opieki.

Organizatorzy zapraszają na konferencję głównie osoby zarządzające placówkami medycyny paliatywnej, organizatorów służby zdrowia, pracowników prywatnego sektora opieki zdrowotnej, pracowników opieki paliatywnej, ale także wszystkich zainteresowanych.

Szczegółowe informacje można uzyskać na stronie internetowej: www.termedia.pl

Oprac. Agnieszka Jalowska

Konferencja z okazji Dnia Świętości Życia

Instytut Nauk o Rodzinie i Pracy Socjalnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II zaprasza na konferencję organizowaną po raz dziewiąty z okazji Narodowego Dnia Życia i Dnia Świętości Życia. Tegoroczna konferencja zatytułowana „Afirmacja życia” odbędzie się w środę 21 marca 2018 r. o godz. o 9.30.

Zaproszeni prelegenci przedstawią teologiczne, społeczne, wychowawcze aspekty afirmacji życia. Zwrócą szczególną uwagę na potrzebę troski i szacunku wobec życia, jako fundamentalnej wartości. Wskażą na jego poszanowanie w pracy lekarza, duszpasterza, profilaktyka, w dziełach pisarzy i poetów. Wspomną o zagrożeniach, które powinny mobilizować do jeszcze większej ochrony życia w wymiarze rodzinnym i instytucjonalnym.

Konferencji będzie towarzyszyć sesja plakatowa prezentująca temat: „Szacunek wobec życia ludzkiego w różnych krajach świata”.

W związku z Dniem Patronalnym Instytutu Nauk o Rodzinie i Pracy Socjalnej, konferencję poprzedzi Msza św. sprawowana w Kościele Akademickim o godz. 8.00. Po niej nastąpi rejestracja zgłoszonych internetowo uczestników.

Patronat honorowy nad konferencją objęli Wojewoda Lubelski i Marszałek Województwa Lubelskiego.

Szczegółowe informacje można uzyskać na stronie internetowej: apchor.pl

Oprac. Agnieszka Jalowska

XI Sympozjum „Dylematy etyczne w praktyce lekarskiej” Rola lekarza w opiece nad osobami niepełnosprawnymi intelektualnie (Kraków, 17 maja 2018 r.)

17 maja 2018 r. w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie odbędzie się XI sympozjum z cyklu „Dylematy etyczne w praktyce lekarskiej”. Tegoroczne spotkanie zostanie poświęcone zagadnieniu roli lekarza w opiece nad osobami niepełnosprawnymi intelektualnie.

W programie sympozjum przewidziano dwie sesje, w której głos zabiorą eksperci z całej Polski. Podjęte zostaną między innymi następujące zagadnienia: „Jak przekazywać rodzicom informację o wadzie genetycznej dziecka wiążącej się z niepełnosprawnością intelektualną” (prof. Robert Śmigiel), „Czy można uchronić osobę obciążoną genetycznie przed rozwojem niepełnosprawności intelektualnej” (prof. Jacek Pietrzyk), „Problemy medyczne osób z trisomią 21 według raportu „Problemy rodzin dzieci z zespołem Downa w Polsce – stan na przełomie 2017 i 2018 roku” (dr Monika Zazula, ks. prof. Andrzej Muszala) oraz „Problemy rodziców osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontaktach z lekarzami – doświadczenia

własne” (Barbara Szumowska, Maria Libura).

Głównymi organizatorami symposium są Medycyna Praktyczna i Towarzystwo Internistów Polskich. Wydarzenie współorganizują Polskie Towarzystwo Opieki Duchowej w Medycynie, Międzywydziałowy Instytut Bioetyki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Komisja Etyki Lekarskiej Naczelnej Rady Lekarskiej, Okręgowa Izba Lekarska w Krakowie oraz Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”.

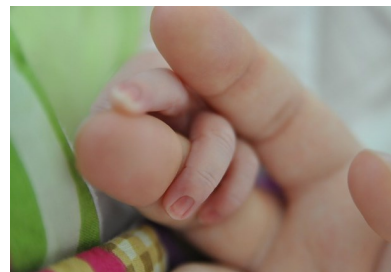
Udział w symposium jest bezpłatny po wcześniejszej rejestracji.

Program oraz zapisy: www.mp.pl/etyka2018

Oprac. Justyna Gajos

Konferencja „Opieka paliatywna w perinatologii: praktyka kliniczna, etyka, prawo, psychologia, wiara” (Warszawa, 7-8 czerwca 2018 r.)

Instytut Matki i Dziecka oraz Uniwersytet Warszawski reprezentowany przez Zakład Etyki i Centrum Bioetyki i Bioprawa zapraszają na konferencję naukową zatytułowaną „Opieka Paliatywna w Perinatologii: praktyka kliniczna, etyka, prawo, psychologia, wiara”, która odbędzie się w dniach 7-8 czerwca 2018 roku w Warszawie na terenie Uniwersytetu Warszawskiego.

„Śmierć noworodka jest dramatem. Jest to zjawisko biologiczne, którego przyczyną jest niedostateczne przystosowanie przedwcześnie urodzonego noworodka do życia poza organizmem kobiety lub obciążenie ciężką i nieodwracalną wadą. Paliatywna opieka perinatalna wyływa z szacunku dla bezcennej wartości ludzkiego życia i godności przedwcześnie urodzonego lub nieuleczalnie chorego dziecka. Jej istotą jest towarzyszenie w tych trudnych chwilach noworodkowi i jego rodzicom” – czytamy na stronie internetowej konferencji.

Jak prowadzić opiekę paliatywną zarówno w warunkach szpitalnych, jak i w hospicjach, na czym się oprzeć ze strony filozoficznej i etycznej oraz prawnej, jak pomóc rodzicom w tym trudnym, ale jednocześnie unikalnym momencie ich życia, także po stracie dziecka. To tylko niektóre aspekty, które będą szczegółowo omawiane podczas Konferencji.

Zaproszenie kierowane jest szczególnie do środowiska medycznego (lekarzy, pielęgniarek, położnych, fizjoterapeutów), filozofów, etyków, psychologów, studentów medycyny i nauk humanistycznych, ale również do wszystkich, dla których temat jest się ciekawy i chcieliby pogłębić jego znajomość.

Program oraz szczegółowe informacje: www.opiekapaliatywna.waw.pl

Oprac. Justyna Gajos

Poważne luki w systemie opieki nad rodzinami wychowującymi dzieci z zespołem Downa w Polsce – wyniki najnowszych badań

W ramach obchodów Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa, Poradnia Bioetyczna wraz z Fundacją „Jeden z Nas” zaprezentuje 19.03.2018 na konferencji prasowej w Krakowie raport specjalny pt. „Problemy rodzin dzieci z zespołem Downa w Polsce – stan na przełomie 2017 i 2018 roku”. Raport ten sygnalizuje nie tylko aktualne, najpoważniejsze problemy i troski polskich rodzin wychowujących dzieci z zespołem Downa wraz z informacjami na temat ich najpilniejszych potrzeb, ale pokazuje także bardzo poważne luki w systemie

opieki, które jak najszybciej powinny zostać zabezpieczone przez Państwo, instytucje publiczne i polski system ochrony zdrowia.

Raport, którego przygotowanie zainicjowała i koordynowała Poradnia Bioetyczna został opracowany na Uniwersytecie Jana Pawła II w Krakowie w oparciu o wyniki najnowszych, ogólnopolskich badań nad prawie 400 rodzinami wychowującymi osoby z zespołem Downa. Autorami i komentatorami raportu są specjaliści z kilkunastu czołowych polskich ośrodków medycznych, akademickich, instytucji opiekuńczych i stowarzyszeń zrzeszających rodziców osób z zespołem Downa.

W raporcie – oprócz wykazanych poważnych luk w systemie ochrony zdrowia, zostały przedstawione między innymi problemy takie jak: dyskryminacja dzieci z zespołem Downa przez nauczycieli i pracowników służby zdrowia, niska jakość opieki lekarskiej i terapeutycznej w większości ośrodków, brak odpowiedniego wsparcia psychologicznego i bardzo niska jakość opieki duszpasterskiej oferowanej rodzinom. Raport pokazuje także pozytywne strony: pomimo licznych trosk i problemów rodzice dzieci z zespołem Downa mają wysokie poczucie szczęścia i satysfakcji życiowej, a obecność w rodzinie dziecka z zespołem Downa w większości przypadków stabilizuje związek rodziców i wzmacnia rodzinę.

Aby umożliwić Państwu otwarty dostęp do raportu i uzyskanej w ramach badań aktualnej wiedzy na temat sytuacji polskich rodzin wychowujących dzieci z zespołem Downa, zidentyfikowanych luk w systemie ochrony zdrowia oraz postulatów specjalistów, w jaki sposób można polepszyć standardy w opiece nad tymi rodzinami, w najbliższym czasie planujemy przesłać na Państwa skrzynki mailowe newsletter z linkiem, poprzez który będą mogli Państwo uzyskać nieograniczony dostęp do pełnego raportu.

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy również na konferencję prasową, która odbędzie się 19 marca br. o godz. 11.00 w Krakowie w auli przy ul. Bernardyńskiej 3 (I piętro). Więcej informacji podamy we wspomnianym powyżej newsletterze.

Ks. dr hab. Andrzej Muszala

Jeśli interesujesz się zagadnieniami bioetycznymi i chciałbyś/-ałaś opublikować na łamach Newslettera Bioetycznego krótki artykuł lub informację o wydarzeniach z dziedziny bioetyki, napisz do nas:

bioetyka@jedenznas.pl

